

ASSIGNATURES

Anàlisi i Crítica del Disseny d'Espais

El disseny contemporani és un camp de coneixement heterogeni amb els seus propis paràmetres d'anàlisi, avaluació, debat i crítica. Aquest marc d'acció i pensament requereix una visió del disseny on el projecte s'entén com a pràctica de recerca permanent, on els debats teòrics més actuals tenen un paper fonamental.

L'assignatura combina continguts teòrics i conceptuals amb coneixements i tècniques aplicades d'utilitat més transversal en l'exercici de l'anàlisi i la crítica. Cerca la concreció dels coneixements específics de la línia pedagògica i professional representada pel disseny d'espais.

Si les produccions de disseny no apareixen de manera aïllada, un dels objectius principals d'aquesta assignatura consisteix en l'aprofundiment dels coneixements i tècniques que permetrien emmarcar l'anàlisi i crítica d'obres dins de contextos i discursos culturals i socials més amplis, així com el desenvolupament d'una capacitat crítica d'aquests.

L'assignatura s'orienta cap al coneixement de mètodes i tècniques d'anàlisi que permetin interpretar, valorar i jutjar les característiques de les obres i/o tendències, el context de la seva aparició i el seu impacte social, econòmic i cultural. L'aprofundiment en les tècniques analítiques, sovint amb un rigor formal, permet concebre l'acte d'analitzar més enllà de postulats casuais o intuïtius.

Per la seva banda, la crítica de disseny, que coincideix en certs aspectes amb altres camps crítics (de l'art, de l'arquitectura, de la comunicació), es desenvolupa en diàleg amb el context social i cultural de cada moment. Entès això, la crítica de disseny —i aquí la crítica del disseny d'espais— té paràmetres propis i un marc discursiu específic que constitueixen característiques fonamentals de la seva identitat com a camp cultural. Per poder aprofundir en el panorama de la crítica del disseny, cal entendre els corrents teòrics actuals i històrics que l'alimenten, així com els debats conceptuals, ideològics i ètics al seu voltant. La crítica de disseny es desenvolupa entre qüestions de valors.

Per últim, l'assignatura es dedica específicament a l'aplicació d'aquest marc analític i crític a través de l'escriptura. Es valora el domini dels continguts i els gèneres d'escriptura més característics de l'anàlisi i la crítica i la seva aplicació tant en el cas d'obres de disseny com pel que fa a projectes propis (elaboració de programes, presentacions de projectes, redacció de memòries, etc). Complementari a l'escriptura, l'assignatura reconeix altres formats crítics no-textuals, entenent que el propi projecte de disseny pot manifestar-se com a valor incisiu i per tant crític.

Es detecten quatre objectius fonamentals:

- ✗ El desenvolupament d'un posicionament justificat i argumentat envers la crítica i l'autocrítica.
- ✗ La interpretació, judici i valoració de la tendència, passada, present i futura.
- ✗ L'aprofundiment i comprensió dels corrents teòrics actuals i la seva vinculació amb la Història i el context.
- ✗ L'expressió oral i escrita de tots els continguts.

Codi

200671

Crèdits

5 ECTS

Curs

4

Semestre

1

Matèria

Cultura del disseny

Professorat

[Sara Coscarelli](#)

Llengües

Català

Prerequisits

- ✗ Capacitat d'observació i descripció visual
- ✗ Capacitat d'anàlisi i síntesi
- ✗ Capacitat de crítica i posicionament crític
- ✗ Inquietuds culturals
- ✗ Coneixement dels antecedents de la Història Universal
- ✗ Habilitat per gestionar la informació
- ✗ Habilitat de comunicació oral i escrita
- ✗ Capacitat de relació entre períodes i cultures anteriors a la Postmodernitat

Continguts de l'assignatura

1.- Introducció. Anàlisi versus Crítica.

- ✗ 1.1. Observació i descripció expositives. Contingut i continent en l'anàlisi de l'espai.
- ✗ 1.2. Simbolisme i judici crític. Escala de valors. La crítica com a divulgació i difusió del Disseny

2.- Tipologies analítiques de la cultura del disseny en l'estudi de l'espai.

- ✗ 2.1. Tipologia descriptiva,... objectivitat? L'observació com a definició d'una possible realitat mimetitzada. Reflexió sobre les similituds i diferències entre descripció i veritat. El punt de partida únic.
- ✗ 2.2. Tipologia comparativa. La referència com a definidor d'un doble punt de partida. La importància de la diferenciació com a punt d'establiment de referents.
- ✗ 2.3. Anàlisi cultural de la realitat del disseny: modernitat, postmodernitat, globalització i cibercultura. El canvi de paradigma.
- ✗ 2.4. Subjecte i subjectivitat: recepció, relació, interacció i intuïció com a vies analítiques.

3. - L'argumentació analítica discursiva en l'expressió oral i escrita.

- ✗ 3.1. El procés d'escriure. Objectius o intencionalitat (to i tema). El rigor acadèmic. Concordança coherència-cohesió. Relacions de l'autor i el lector amb els seus contextos. L'autor com a autoritat. La reunió de la informació.
- ✗ 3.2. Evolució històrica de l'argumentació. Del pensament mític grec al pensament modern. Usos i aplicacions en la postmodernitat. L'argumentació i les seves condicions de producció. La recepció del discurs del lector.
- ✗ 3.3. Tècniques i estratègies argumentatives de l'anàlisi del Disseny d'Espais: el discurs teòric-cognitiu; el discurs teòric-instrumental. Camps i tipus d'argumentació. Principis de no contradicció, coherència i aplicabilitat. Processos d'aclariment i interpretació. Enllaços i jerarquització de valors.
- ✗ 3.4. L'exercici d'anàlisi de disseny espacial. La forma sobrevalorada. L'anàlisi formal versus l'anàlisi simbòlic. Les parts de l'anàlisi d'un espai: la documentació general; l'anàlisi estilístic/metodològic, la valoració final.

4.- La Teoria Crítica i el model crític filosòfic.

- ✗ 4.1. Introducció a la problemàtica de la crítica. El sentit de la crítica. Els inicis de la crítica.
- ✗ 4.2. Matèria i tècnica de la crítica. El judici crític. Els límits de la crítica. Els objectius bàsics de la crítica.
- ✗ 4.3. La Teoria Crítica. L'Escola de Frankfurt. Max Horkheimer. Teoria Crítica versus Teoria Tradicional. Aplicació de la Teoria Crítica a l'exercici crític.

5.- La importància del context en el desenvolupament de l'exercici crític.

- ✗ 5.1. La fenomenologia de Heidegger i el Regionalisme Crític. L'espai com a lloc finit.
- ✗ 5.2. La funció social de la crítica. Disseny, crítica social i utopia.
- ✗ 5.3. Pràctica i ideologia del disseny: desfament simptomàtic. Manifest inaugural. Secularització. Generalització productiva.
- ✗ 5.4. La innovació com a obsolescència programada. La societat de consum i el mercat. Possibilitats per a un model alternatiu.

6.- Anàlisi de la producció crítica.

- ✗ 6.1. Tècniques i estratègies de la producció crítica. Accions del text crític: informació, descripció, qualificació i argumentació. L'assaig com a tècnica de la crítica.

- ✗ 6.2. Premisses per a la crítica d'un espai. Estudi dels elements globals i arquitectònics.
- ✗ 6.3. La validesa del criteri propi. Recerca de fonts i formació prèvies.
- ✗ 6.4. Fòrums i marcs de debat, intercanvi i difusió-divulgació del Disseny: revistes, editorials, congressos, fires...

Metodologia docent i activitats formatives

- ✗ Participació, exercicis i debats a l'aula.
- ✗ Visites a diferents espais.
- ✗ Metodologia eminentment pràctica on els continguts s'aprendran a partir de l'estudi visual d'espais diversos, així com de l'anàlisi de textos i de classes teòriques.
- ✗ Pràctiques analítics-descriptives realitzades de manera autònoma i autoreflexió.
- ✗ Treball de curs autònom.
- ✗ Examen final.

###Activitats Dirigides

- ✗ **Activitat:** Lliçó teòrica
Hores: 16
Resultats d'aprenentatge: CE11.6., CE12.1., CE12.2., CE21.3.
- ✗ **Activitat:** Anàlisi i crítica visual d'espais
Hores: 4
Resultats d'aprenentatge: CE11.6., CE11.7., CE16.1., CE18.1., CE19.2., CE19.3., CE21.3.
- ✗ **Activitat:** Estudi d'articles i textos crítics acadèmics
Hores: 8
Resultats d'aprenentatge: CE11.6., CE11.7., CE16.1., CE18.1., CE18.2., CE 18.3., CE19.2., CE19.3., CE21.3.
- ✗ **Activitat:** Realització de debats sobre temes específics
Hores: 4
Resultats d'aprenentatge: CE11.6., CE11.7., CE16.1., CE18.1., CE19.2., CE19.3., CE21.3.
- ✗ **Activitat:** Visites a espais concrets
Hores: 7,5
Resultats d'aprenentatge: CE16.1., CE18.1., CE19.2., CE21.3.

###Activitats Supervisades

- ✗ **Activitat:** Pràctica 1
Hores: 2,5
Resultats d'aprenentatge: CE11.6., CE11.7., CE16.1., CE19.2., CE21.3.
- ✗ **Activitat:** Pràctica 2
Hores: 2,5
Resultats d'aprenentatge: CE11.6., CE11.7., CE16.1., CE19.2., CE19.3., CE21.3.

✕ **Activitat:** Pràctica 3

Hores: 2,5

Resultats d'aprenentatge: CE11.6., CE11.7., CE12.1., CE12.2., CE16.1.

✕ **Activitat:** Pràctica 4

Hores: 2,5

Resultats d'aprenentatge: CE16.1., CE18.1., CE18.2., CE18.3.

✕ **Activitat:** Pràctica 5: Crítica d'una tendència: el vintage.

Hores: 2,5

###Activitats Autònomes

✕ **Activitat:** Treball de Curs: Lectura i crítica

Hores: 15

Resultats d'aprenentatge: CE11.6., CE11.7., CE18.1., CE18.2., CE18.3.

✕ **Activitat:** Prova resolutiva: conclusió de continguts

Hores: 2,5

Resultats d'aprenentatge: CE12.1., CE12.2., CE18.1., CE18.2., CE18.3., CE19.2., CE19.3., CE21.3.

Avaluació

###Criteris d'avaluació L'avaluació és contínua i acumulativa, i està formada per treballs realitzat a classe i treballs realitzats de manera autònoma a casa.

Els criteris d'avaluació són els següents:

Assistència:

✕ Per tal de ser avaluat, l'estudiant ha d'acomplir amb el 80% de l'assistència.

Presentació de treballs:

✕ Serà considerat NO AVALUABLE tot treball que no tingui unes condicions de presentació mínimes acceptables, relacionades amb l'ortografia, gramàtica i sintaxi, el registre lingüístic, la tipologia textual i l'estil. En aquest cas l'estudiant tindrà l'opció de fer les modificacions pertinent en el termini de 24h a comptar des de la recepció del treball per part del professor.

✕ Tot treball no entregat el dia acordat tindrà la consideració de no presentat, NP; sense excepcions.

✕ Els treballs considerats NP no tindran dret a la Reavaluació, a excepció del justificant mèdic presentat com a molt tard una setmana més tard de l'absència.

✕ Per aprovar l'assignatura cal tenir entregats i aprovats TOTS els treballs.

✕ Un treball no aprovat s'ha de repetir a la Reavaluació.

✕ Els treballs presentats a la Reavaluació no tindran mai una nota superior al 6, a excepció dels que s'entreguin per pujar nota.

###Sistema d'avaluació

✕ **Assistència, participació i exercicis (20%)** Assistència i participació en els exercicis i

debats realitzats a classe.

- ✗ **Pràctiques analítico-descriptives (40%)** Pràctiques basades en l'anàlisi i crítica de Disseny d'Espais
- ✗ **Lectura crítica (20%)** Anàlisi crítica d'una lectura.
- ✗ **Prova resolutiva (20%)** Exercici de reflexió crítica com a conclusió dels continguts donats.

Bibliografia i enllaços web

- ✗ BOHIGAS, ORIOL, *Contra una arquitectura adjetivada*, Ed. Seix barral, Barcelona, 1969.
- ✗ BOURDIEU, PIERRE, *La metamorfosis de los gustos*
- ✗ CHAVES, NORBERTO, *Siete lecciones sobre la intervención culta en el hábitat humano*, Paidós, Estudios de Comunicación, Buenos Aires, 2005.
- ✗ CHAVES, NORBERTO, *El oficio de diseñar. Propuestas a la conciencia crítica de quienes comienzan*, Gustavo Gili, Barcelona, 2006.
- ✗ DE SOLÀ-MORALES, IGNASI, *Eclecticismo y vanguardia*. El caso de la Arquitectura Moderna en Catalunya, Gustavo Gili, Barcelona 1980 (1ª ed.).
- ✗ FRAMPTON, KENNETH (1980), *Modern architecture, a critical history*, Thames and Hudson, Londres: 1992 (3ª ed. corr. i augm.).
- ✗ GIEDION, SIEGFRIED (1941), *Espacio, tiempo y arquitectura*, Col. Estudios universitarios de arquitectura nº 17, Editorial Reverté, Barcelona: 2009.
- ✗ HEIDEGGER, MARTIN, *Identidad y Diferencia*, Ed. Anthropos, Barcelona, 1988.
- ✗ HEIDEGGER, MARTIN, (1923) *Introducción a la investigación fenomenológica*, Editorial Síntesis, Madrid, 2008.
- ✗ HEIDEGGER, MARTIN, (1975) *Los problemas fundamentales de la fenomenología*, Ed. Trotta, Madrid, 2000.
- ✗ MONTANER, JOSEP Mª, *Arquitectura Contemporània a Catalunya*, Edicions 62, Barcelona, 2005.
- ✗ MONTANER, JOSEP Mª, *Arquitectura y crítica*, Gustavo Gili, 3ª ed. (revisada), Barcelona, 2013.
- ✗ POYNOR, RICK, *¿Dónde están los críticos de diseño?*
- ✗ RAMÍREZ, JUAN ANTONIO, *Cómo escribir sobre arte y arquitectura*, Ed. Del Serbal, Barcelona, 1996.
- ✗ ROVIRA, JOSEP Mª; DE SOLÀ MORES, IGNASI (intr.), *La arquitectura catalana de la Modernidad*, UPC Edicions, Barcelona, 1987.
- ✗ SARTE, JEAN-PAUL, (1938), *La trascendencia del ego*, Ed. Síntesis, Madrid, 2003
- ✗ SARTE, JEAN-PAUL, (1945), *El existencialismo es un humanismo*, Ed. Edhasa, Barcelona, 2007.
- ✗ SOSTRES, JOSEP Mª, *Opiniones sobre arquitectura, Comisión de cultura del Colegio Oficial de Aparejadores y Arquitectos técnicos, galería Yerba; Consejería de Educación y Cultura de Murcia. Colección de arquitectura nº 10, Murcia, 1983.*

Programació de l'assignatura

- ✗ Setmana 1 Presentació assignatura
- ✗ Setmana 2: Continguts punt 1
- ✗ Setmana 3: Continguts punt 2
- ✗ Setmana 4: Visita a un espai I
- ✗ Setmana 5: Continguts punts 3.1 i 3.2.
- ✗ Setmana 6: Continguts punts 3.3. i 3.4.
- ✗ Setmana 7: Continguts punts 4.1. i 4.2.
- ✗ Setmana 8: Continguts punt 4.3.
- ✗ Setmana 9: Continguts 5.1.
- ✗ Setmana 10: Visita a un espai II
- ✗ Setmana 11: Continguts punt 5.2.
- ✗ Setmana 12: Continguts punt 5.3.
- ✗ Setmana 13: Continguts punt 5.4.
- ✗ Setmana 14: Visita a un espai III
- ✗ Setmana 15: Continguts punt 6
- ✗ Setmana 16: Entrega Lectura Crítica i Prova Resolutiva

Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Competència

- ✗ **CE11** Demostrar comprendre el funcionament de l'entorn econòmic, empresarial i institucional en el qual es contracten i desenvolupen professionalment els projectes i les activitats de disseny.

Resultats d'aprenentatge

- ✗ **CE11.6** Identificar els agents socials que participen de la cultura del disseny i definir les seves funcions i la seva interacció en el sistema del disseny.
- ✗ **CE11.7** Comparar les característiques de diferents cultures del disseny

Competència

- ✗ **CE12** Demostrar conèixer l'entorn institucional i associatiu del món professional del disseny i el paper que juguen les diferents entitats i agents socials.

Resultats d'aprenentatge

- ✗ **CE12.1** Distingir les característiques i funcions de les diferents institucions que configuren la cultura del disseny.
- ✗ **CE12.2** Distingir les diferents tradicions en la pedagogia de les arts aplicades i del disseny.

Competència

- ✗ **CE16** Demostrar entendre i interpretar de manera pertinent i raonada els textos d'història, teoria i crítica del disseny.

Resultats d'aprenentatge

- ✗ **CE16.1** Aplicar críticament els conceptes i mètodes d'història, teoria i crítica del disseny a nous objectes d'investigació.

Competència

- ✗ **CE18** Interpretar i valorar críticament productes finals i projectes de disseny tant propis com aliens.

Resultats d'aprenentatge

- ✗ **CE18.1** Valorar críticament els cànons i criteris d'avaluació establerts en la cultura del disseny.
- ✗ **CE18.2** Redactar un assaig acadèmic de crítica del disseny.
- ✗ **CE18.3** Plantejar una estratègia de divulgació i difusió de la cultura del disseny.

Competència

CE19 Demostrar conèixer els mètodes d'investigació rellevants per a la projectació i la teoria, l'anàlisi i la crítica del disseny i de l'art.

Resultats d'aprenentatge

- ✗ **CE19.2** Descriure les diferents tendències en la didàctica del projecte.
- ✗ **CE19.3** Plantejar un projecte de recerca en disseny.

Competència

- ✗ **CE21** Disposar de recursos i capacitats per a relacionar conceptes i llenguatges de diferents especialitats de disseny.

Resultats d'aprenentatge

- ✗ **CE21.3** Identificar els trets comuns i les especificitats de les disciplines del disseny en l'anàlisi crítica dels diferents estils històrics o tendències actuals.

COMPETÈNCIES TRANSVERSALS

- ✗ **CT1** Capacitat de comunicació oral i escrita en la llengua nativa i en altres llengües com ara l'anglès que permeti treballar en un context internacional.
- ✗ **CT2** Elaborar informes professionals i treballs acadèmics.
- ✗ **CT3** Demostrar conèixer i utilitzar correctament les fonts documentals i la bibliografia necessària tant per a la projectació com per a l'anàlisi i crítica raonada del disseny.
- ✗ **CT4** Demostrar interès per l'estudi de llengües estrangeres tant per facilitar la comunicació com per accedir a contextos culturals diferents.
- ✗ **CT6** Capacitat per treballar en equip i aptituds per al diàleg amb els diferents agents i disciplines que poden intervenir en el desenvolupament d'un projecte de disseny.
- ✗ **CT15** Valorar i preservar el patrimoni cultural, artístic i paisatgístic.

- ✕ **CT17** Demostrar que coneix els fenòmens innovadors i els nous llenguatges i propostes culturals.
- ✕ **CT19** Demostrar una disposició afectiva positiva envers els valors estètics i les qualitats formals de l'entorn material i visual.

Inici

EINA

Grau de Disseny

Especialitats

Pla d'estudis

Assignatures

Accés

Mobilitat

Pràctiques

Beques

Informació acadèmica

Màsters i postgraus

Cursos d'estiu

Alumni

Empresa

Internacional

Projectes

Recerca

Biblioteca

Arxiu

Qualitat

Contacte

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

Passeig Santa Eulàlia, 25
08017 Barcelona
T +34 93 203 09 23 / info@eina.cat

[Avís legal](#)

[UAB](#)

[Facebook](#)

[Cookies](#)

[Webmail](#)

[Twitter](#)

[Intranet](#)

[Instagram](#)

[Blog](#)

[Pinterest](#)

[Vimeo](#)